

Број: 06/009-521/23

Датум: 30.01.2023. године

**И Н С Т Р У К Ц И Ј А
ЗА ПРИМЈЕНУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ**

- Предмет ове Инструкције су одредбе Закона о измјенама и допунама Закона о обавезном здравственом осигурању који је објављен дана 30.12.2022. године у "Службеном гласнику Републике Српске", број: 132/22) - у даљем тексту: Закон, и који је дана 1. јануара 2023. године ступио на снагу, у дијелу примјене чланова који регулишу право на накнаде за вријеме привремене спријечености за рад.

- Од 1. јануара 2023. године основ за обрачун накнаде плате осигуранику у радном односу је просјечна бруто плата осигураника коју би остварио да је био на раду у задњих шест мјесеци који претходе мјесецу за који се врши обрачун, а уколико осигураник у претходном периоду није провео минимално шест мјесеци у радном односу код послодавца који врши обрачун, основ за обрачун накнаде је просјечна бруто плата осигураника коју би остварио да је био на раду у периоду који је осигураник провео у радном односу.

Имајући у виду да је измјењен члан 83. Закона о обавезном здравственом осигурању, приликом обрачуна накнаде плате осигуранику у радном односу за вријеме привремене спријечености за рад почевши од накнаде плате за мјесец јануар 2023. године примјењује се нови основ, што значи да је основ за обрачун накнаде плате за мјесец јануар 2023. године просјечна бруто плата осигураника коју би остварио у периоду од 01.07. до 31.12.2022. године.

Проценти накнаде плате према разлозима привремене спријечености за рад нису мијењани, међутим **прецизиран је разлог који се односи на болест или компликацију у вези са одржавањем трудноће**, те је наведено да овај разлог треба бити утврђен налазом и мишљењем доктора медицине специјалисте гинекологије и акушерства код којег је жена регистрована у складу са прописом којим је уређена област здравствене заштите или налазом и мишљењем доктора медицине специјалисте гинекологије и акушерства из здравствене установе секундарног или терцијарног нивоа у Републици Српској.

- Уврђивање привремене спријечености за рад се врши у складу са одредбама Закона, а у наредном периоду ће се приступити доношењу правилника о поступку утврђивања привремене спријечености за рад из члана 76. Закона. Овај Правилник ће дефинисати територијалну организацију првостепених комисија, поступак утврђивања привремене спријечености за рад, начин вођења евиденције о стопи привремене спријечености за рад коју води Фонд, начин вођења евиденције о раду првостепених комисија, као и другостепене комисије које води Фонд, вријеме препоручене дужине спријечености за рад, критеријуми дијагностичких поступака и врста медицинске документације потребне за одлучивање према дијагнозама утврђеним у складу са међународном класификацијом болести.

- Као и до сада, послодавац има право Фонду да поднесе захтјев за поврат накнаде нето плате исплаћене раднику ако привремена спријеченост за рад радника траје непрекидно дуже од 30 дана, почев од 31. дана непрекидне спријечености за рад.

Законом су прописана два услова која кумулативно требају бити испуњена:

- да радник има стаж осигурања по основу радног односа у трајању од најмање три мјесеца непрекидно или у трајању од шест мјесеци са прекидима у посљедњих 18 мјесеци, и

- да су уплаћене све доспјеле обавезе по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање.

Од 1. јануара 2023. године је измјеном Закона (члан 85. став 4.) прописано да Фонд утврђује право послодавца на поврат исплаћене накнаде нето плате под условом да је послодавац редовно измирио све текуће обавезе по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање најкасније до краја текућег мјесеца за претходни мјесец, те доспјели дуг по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање из претходног периода у складу са рјешењем надлежног органа о одгођеном плаћању.

- Закон прописује да послодавац захтјев за поврат накнаде нето плате исплаћене раднику Фонду може поднијети у року од 90 дана од истека посљедњег дана календарског мјесеца у којем је радник био спријечен за рад.

- Захтјев за поврат накнаде нето плате исплаћене раднику за период од 29.09. до 31.12.2022. године послодавци подnose према обрасцима који су дефинисани у прилогу Инструкције, број: 06/009-4291/22 од 28.10.2022. године.

- У прилогу ове Инструкције су нови:

1) Образац Реф - 01 (захтјев за поврат накнаде нето плате исплаћене раднику/захтјев за обезбјеђење накнаде осигуранику који обавља привредну, предузетничку или професионалну дјелатност),

2) Образац Реф - 02 (Збирни списак радника за које се подноси захтјев за поврат исплаћене накнаде нето плате),

3) Образац Реф - 03 (Обрачун за поврат исплаћене накнаде нето плате), и

4) Образац Реф - 04 (Обрачун за исплату накнаде за лице - осигураника који обавља привредну, предузетничку или професионалну дјелатност).

Ови обрасци се користе у поступку утврђивања права послодавца на поврат накнаде нето плате исплаћене раднику за вријеме привремене спријечености за рад која траје непрекидно дуже од 30 дана, односно у поступку утврђивања права лица (осигураника) које обавља привредну, предузетничку или професионалну дјелатност као основно занимање за обезбјеђење накнаде за вријеме привремене спријечености за рад која траје непрекидно дуже од 30 дана, почевши од мјесеца јануара 2023. године.

Образац Реф - 03 послодавац попуњава појединачно за сваког радника за којег тражи поврат исплаћене накнаде нето плате и то за сваки мјесец трајања привремене спријечености за рад, а унесе се подаци о платама које су основ за обрачун накнаде плате, проценат за поврат прописан Законом о обавезном здравственом осигурању, као и поступак обрачуна. Уз потписан и овјерен обрачун за поврат исплаћене накнаде нето плате на обрасцу Реф - 03 се прилажу потписани и овјерени писмени обрачуни плата за мјесеце који улазе у основ за обрачун просјечне бруто плате, те потписан и овјерен писмени обрачун плате за мјесец за који се тражи поврат накнаде нето плате.

- На основу члана 87. став 6. Закона о обавезном здравственом осигурању ("Службени гласник Републике Српске", број: 93/22 и 132/22) у процедури доношења је Упутство о садржају медицинске и финансијске документације за поврат исплаћене накнаде плате и новчане накнаде којим ће се прописати сљедећи обрасци:

- 1) извјештај о трајању привремене спријечености за рад, и
- 2) налази, оцјене и мишљења првостепене и другостепене комисије за оцјену привремене спријечености за рад.

До објављивања новог обрасца извјештаја о трајању привремене спријечености за рад који ће омогућавати означавање разлога привремене спријечености за рад прописаних Законом, а да би се обрачун накнаде плате извршио у складу са Законом, МКБ шифре дијагноза код којих је потребно примјенити проценат 100% накнаде одређује изабрани доктор медицине специјалиста породичне медицине, према налазу и мишљењу доктора медицине специјалисте одређене гране медицине.

- Законом о измјенама и допунама Закона о обавезном здравственом осигурању је додан нови члан 114а. којим је прописано да послодавац има право да до 31. марта 2023. године Фонду поднесе захтјев за поврат накнаде нето плате исплаћене раднику који је био привремено спријечен за рад непрекидно дуже од 30 дана у периоду до 28. септембра 2022. године у складу са основом, процентом и условима који су били прописани раније важећим Законом о здравственом осигурању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 01/09, 106/09, 110/16, 94/19, 44/20 и 37/22) и подзаконским актима који су на основу њега донесени, уколико од дана исплате накнаде нето плате раднику од стране послодавца није прошло три године.

Наведеном одредбом члана 114а. Закона је дата могућност да Фонд на основу захтјева за поврат накнаде нето плате исплаћене раднику у периоду до 28. септембра 2022. године (ако од дана исплате накнаде нето плате раднику од стране послодавца није прошло три године) поднесеног од стране послодавца до 31. марта 2023. године одобри поврат у складу са раније важећим Законом о здравственом осигурању и подзаконским актима који су на основу њега донесени (дакле, под условом да је послодавац редовно измиривао све обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање до 20. у мјесецу за протекли мјесец за све раднике и да није имао рјешење надлежног органа о одгођеном плаћању плаћању дуга по основу доприноса за здравствено осигурање).

За поврат исплаћене накнаде нето плате из средстава обавезног здравственог осигурања према члану 114а. Закона користе се обрасци прописани Упутством о поступку утврђивања права послодавца на поврат исплаћене накнаде нето плате ("Службени гласник Републике Српске", број: 20/22).

Ова Инструкција и обрасци ће се објавити на службеној интернет страници Фонда:
www.zdravstvo-srpske.org.

В.д. директора

Дејан Кустурић, дипл. економиста

4
црвен
2/11

Подносилац захтјева: _____

ЛИБ : _____

Број жиро-рачуна: _____

Организациони код: _____

Адреса и сједиште: _____

Број телефона: _____

Контакт особа: _____

Е-mail адреса: _____

Фонду здравственог осигурања
Републике Српске, Бања Лука
Филијала _____
Пословница _____

Предмет: Захтјев, доставља се

Обраћам се са захтјевом за (означити једно од поља):

- поврат накнаде нето плате исплаћене раднику
за вријеме привремене спријечености за рад

- обезбјеђење накнаде лицу (осигуранику) који обавља
привредну, предузетничку или професионалну дјелатност
као основно занимање за вријеме привремене
спријечености за рад

Захтјев се односи на период од _____ до _____, у укупном

износу од _____ КМ (словима: _____

конвертибилних марака и _____/100).

Уз захтјев се доставља (заокружити):

1. извјештаји о трајању привремене спријечености за рад,
2. налаз, оцјена и мишљење првостепене или другостепене комисије за оцјену привремене спријечености за рад или у случају болничког лијечења копија отпусног писма/потврде да се осигураник налази на болничком лијечењу,
3. збирни списак радника за које подноси захтјев за поврат исплаћене накнаде нето плате, на образцу Реф - 02,
4. обрачун за поврат исплаћене накнаде нето плате, на образцу Реф - 03 уз који се прилажу потписани и овјерени писмени обрачуни плата за мјесеце који улазе у основ за обрачун просјечне бруто плате,
5. потписан и овјерен писмени обрачун плате за мјесец за који се тражи поврат накнаде нето плате,
6. копија рјешења или други доказ о обављању дјелатности као основног занимања,
7. обрачун за исплату накнаде, на образцу Реф - 04.

Одговорно лице

(мјесто и датум)

М.П.

Обрачун за поврат исплаћене накнаде нето плате

Подаци о раднику	
Име и презиме:	_____
ЈМБ:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Трајање стажа осигурања по основу радног односа:	_____
Напомена: Под стажом осигурања по основу радног односа подразумијева се да је раднику основ осигурања радни однос који у периоду прије подношења захтјева за поврат исплаћене накнаде плате траје најмање три мјесеца непрекидно или који у последњих 18 мјесеци прије подношења захтјева за поврат исплаћене накнаде плате са прекидима траје најмање шест мјесеци.	

Елементи за обрачун			
Бруто плата коју би остварио у мјесецу _____	.године	износи _____	КМ;
Бруто плата коју би остварио у мјесецу _____	.године	износи _____	КМ;
Бруто плата коју би остварио у мјесецу _____	.године	износи _____	КМ;
Бруто плата коју би остварио у мјесецу _____	.године	износи _____	КМ;
Бруто плата коју би остварио у мјесецу _____	.године	износи _____	КМ;
Бруто плата коју би остварио у мјесецу _____	.године	износи _____	КМ;
Просјечна бруто плата осигураника коју би остварио да је био на раду у задњих шест мјесеци који претходе мјесецу за који се врши обрачун износи: _____ КМ.			
Период у мјесецу за који се тражи поврат накнаде нето плате која је исплаћена раднику: од <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> до <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>			
Укупан број радних сати у наведеном мјесецу:	<input type="text"/>		
Укупан број сати привремене спријечености за рад у наведеном мјесецу:	<input type="text"/>		
Процент за поврат (обавезно заокружити) : <u>70%</u> , <u>90%</u> или <u>100%</u> од основа			
Износ за поврат накнаде нето плате : _____ КМ			

Уписати начин обрачуна накнаде плате
Напомена: Законом о обавезном здравственом осигурању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 93/22 и 132/22) чланом 85. став.1. прописано је да послодавац има право Фонду да поднесе захтјев за поврат накнаде нето плате исплаћене раднику у складу са основом из члана 83. ст.1, 2. и 3. и процентима дефинисаним у члану 83. став 4. Закона.

Одговорно лице

_____ (мјесто и датум)

М.П.

**Обрачун за исплату накнаде за лице (осигураника) који обавља привредну,
предузетничку или професионалну дјелатност**

Подаци о осигуранику																					
Име и презиме:	_____																				
ЈМБ:	<table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>																				

Елементи за обрачун накнаде																					
Период у мјесецу за који се тражи накнада:	од <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table> до <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>																				
Укупан број радних сати у наведеном мјесецу:	<table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>																				
Укупан број радних сати привремене спријечености за рад у наведеном мјесецу:	<table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>																				
Просјечна бруто плата у Републици Српској за претходну годину износи _____	КМ																				
Основица која је примијењена приликом уплате доприноса на просјечну бруто плату _____	%																				
Процент за поврат (заокружити): 70%, 90% или 100% од основа																					
Износ захтјева за исплату накнаде: _____	КМ																				

Уписати начин обрачуна накнаде:	
<p>Напомена: Износ просјечне бруто плате за претходну годину у Републици Српској се множи са основицом за обрачун и уплату доприноса за обавезно здравствено осигурање која је прописана Законом о доприносима. Добијени износ се дијели са укупним бројем радних сати у мјесецу за који се тражи обезбјеђење накнаде. Добијени износ се множи са укупним бројем радних сати привремене спријечености за рад за мјесец за који се тражи накнада. На добијени износ примјењује се прописани проценат (70%, 90% или 100% од основа) и добија се износ накнаде.</p>	

Одговорно лице

_____ (мјесто и датум)

М.П.